

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/130/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7820203791
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gizela Majerčák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7820203791.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Gizely Majerčák a členov senátu JUDr. Dany Popovičovej a JUDr. Táne Veščičikovej, v právnom spore žalobcu: H. Y. B., P., Z. XX, R. Y., K. XX.X.XXXX, zastúpeného Advokátska kancelária VICTORIA, s.r.o., Banská Bystrica, Stránska 7, IČO: 51 164 353, za ktorého ako konateľ koná advokátka JUDr. Monika Némethová, proti žalovanej: B. Y., O., Z. XX, K. XX.X.XXXX, zastúpenej advokátkou JUDr. Ľudmila Keményová, Bratislava, Tallerova 4, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava č. k. 9C/37/2020 - 41 z 23. októbra 2020

rozhodol:

M e n í uznesenie č. k. 9C/37/2020 - 41 z 23.10.2020 v znení opravného uznesenia č. k. 9C/37/2020 - 128 z 3.2.2021 tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a .

Z r u š u j e uznesenie vo výroku o trovách konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava ako súd prvej inštancie (ďalej aj len ako „súd“) v celom rozsahu vyhovel návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia tak, že (I.) žalovanej uložil nenakladať s jej spoluvlastníckym podielom na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v katastrálnom území Y., R. Y., zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX U. V. Y. „„, V. Č.W. XXXX, XXXX, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX, XXXX/X, XXXX, XXXX U. XXXX v rozsahu 10/18 k celku, t.j. akýmkoľvek spôsobom previesť vlastnícke právo k spoluvlastníckemu podielu v tomto rozsahu na tretie osoby, zriadiť k nemu záložné právo, vecné bremeno, inú ťarchu alebo iné vecné alebo nájomné právo v prospech tretej osoby, a to až do právoplatnosti meritórneho rozhodnutia vo veci samej; (II.) žalobcovi uložil povinnosť v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia podať žalobu vo veci samej, o nahradenie prejavu vôle žalovanej a (III.) žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania.

2. Rozhodol tak po zistení, že žalovaná v roku 2020 sa stala podielovým spoluvlastníkom sporných nehnuteľností v podiele 10/18 k celku na základe kúpnych zmlúv B.-XXXX/XX, B.-XXXX/XX, B.-XXXX/XX U. B.-XXXX/XX od jednotlivých prevodcov tak, že pred uskutočnením týchto prevodov žalobcovi ako podielovému spoluvlastníkovi predmetných nehnuteľností nebolo umožnené uplatniť jeho zákonné predkupné právo na prevádzané podiely. Následnú písomnú výzvu žalobcu, aby mu žalovaná odpredala nadobudnuté spoluvlastnícke podiely (§603 ods. 3 o. z.) za rovnakých podmienok, za akých ich nadobudla, alebo aby preukázala, že s prevodcami je vo vzťahu blízkych osôb, žalovaná prevzala 4.9.2020 a žiadnym spôsobom na ňu nereagovala. Vec právne posúdil podľa §324 a nasl. CSP o neodkladnom opatrení a k záveru o potrebe do právoplatného skončenia konania o nahradenie prejavu vôle žalovanej obmedziť výkon jej spoluvlastníckych práv k spornému podielu 10/18 na predmetných nehnuteľnostiach dospel usúdiac, že žalobca osvedčil, že pri sporných prevodoch spoluvlastníckych podielov na žalovanú došlo k porušeniu zákonného predkupného práva žalobcu (§140 o. z.). Povinnosť podať žalobu vo veci samej žalobcovi uložil s odkazom na ustanovenie §336 ods. 1 CSP. O trovách neodkladného opatrenia rozhodol s odkazom na ustanovenie §255 ods. 1 a 262 ods. 2 CSP.

3. Proti tomuto uzneseniu žalovaná (ďalej aj len ako „odvolateľka“) podáva odvolanie a navrhuje, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietne. Má za to, že v posudzovanej veci rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, žalobca neosvedčil náležitým spôsobom a súd tak nemohol presvedčiť o potrebe nariadiť neodkladné opatrenie. Je toho názoru, že žalobca jej poskytol neprimerane krátku lehotu (15 dní) na vyjadrenie k uplatneniu jeho predkupného práva a deklaruje svoj záujem zákonné nároky žalobcu vyriešiť mimosúdne. Z týchto dôvodov má za to, že neexistujú dôvody pre nariadenie neodkladného opatrenia.

4. Súdu okrem toho vytýka, že nariadené neodkladné opatrenie (i) nesprávne sa vzťahuje aj na parcelu č. XXXX, ktorá ani nie je zapísaná na dotknutom liste vlastníctva a ani nie je v podielovom spoluvlastníctve sporových strán a (ii) nesprávne je v ňom určený spornými kúpnyimi zmluvami nadobudnutý jej spoluvlastnícky podiel ako 10/18 k celku, čo jednak nezodpovedá skutočnosti a jednak preto, že vzhľadom na to, že ona už aj pred spornými prevodmi bola podielovou spoluvlastníčkou predmetných nehnuteľností, s poukazom na ustanovenie §140 o. z. zákonné predkupné právo žalobcu sa nevzťahuje na všetko, čo žalovaná nadobudla spornými prevodmi. Uvedený výpočet 10/18 k celku tak nezodpovedá skutkovému stavu a právnym predpisom upravujúcim výkon zákonného predkupného práva a v rozsahu, v akom aj žalovaná ako podielová spoluvlastníčka má právo prevádzaný podiel vykúpiť pomerne podľa veľkosti jej podielu, žalobcovi predkupné právo neprislúcha. Uvedená vada podľa právneho názoru odvolateľky je natoľko závažná, že zakladá dôvod na zamietnutie návrhu, pretože súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

5. Podľa názoru žalobcu vyjadreného k odvolaniu protistrany v písomnom podaní z 21.12.2020 napadnuté uznesenie je vecne správne, navrhuje preto, aby ho odvolací súd potvrdil. Je toho názoru, že pokiaľ žalovaná nemá úmysel sporné spoluvlastnícke podiely previesť na inú osobu, zásah do jej vlastníckeho práva v podobe nariadeného neodkladného opatrenia je len formálny, nemajúci reálny dopad na žalovanú. Ak však žalovaná má úmysel tretej osobe spoluvlastnícke podiely scudziť, prípadne ich zaťažiť, potom je daná bezprostredná hrozba ujmy na právach žalobcu, čím dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia je daný. Žalobca pritom má za to, že žalovaná len potvrdila úmysel a preukázala svoj záujem scudziť nehnuteľnosti tretej osobe.

6. Uznesením č. k. 9C/37/2020 - 128 z 3.2.2021 konajúci súd na návrh žalobcu postupom podľa §224 CSP opravil vytýkanú zrejmu nesprávnosť vo vzťahu k parcele č. 2486 tak, že v zmysle opravy nariadené neodkladné opatrenie sa už správne týka parcely č. 3672/2 - trvalý trávny porast o výmere 2486 m².

7. Podaním zo 7.3.2021 žalobca súdu oznámil, že žalovaná nerešpektuje súdom nariadené neodkladné opatrenie v znení opravného uznesenia, pretože s pôvodnými spoluvlastníkmi uzavrela dohody o odstúpení od žalobcom namietaných prevodov spoluvlastníckych podielov a dohody už aj boli predložené na vykonanie zápisu do katastra nehnuteľností, kde podľa výpisu z dotknutého LV sú vedené pod č. Z - XXX/XXXX, G. - XXX/XXXX, G. - XXX/XXXX, G. - XXX/XXXX U. G. - XXX/XXXX.

8. Odvolateľka v rámci repliky z 15.3.2021 potvrdzuje skutočnosť, že odstúpila od namietaných kúpnych zmlúv, predmetom ktorých boli sporné podiely. Má za to, že v zmysle dohôd s jednotlivými prevodcami zo zákona sa obnoví ich spoluvlastnícke právo každému v rozsahu jeho pôvodného spoluvlastníckeho podielu na predmetných nehnuteľnostiach a kataster nehnuteľností vykoná zápis vlastníckeho práva záznamom. Odstúpenie od zmluvy žiadna zo strán nespochybňuje, táto skutočnosť medzi stranami nie je sporná a je nimi akceptovaná, katastrálny odbor Okresného úradu Y. na dotknutom LV v k. ú. Y. na základe ich návrhov už aj vyznačil preto plombu. Podľa nej to znamená, že po zrušení jednotlivých kúpnych zmlúv medzi ich účastníkmi je taký istý právny stav, aký tu bol pred ich uzavretím, t. j. ako keby k prevodom vôbec nedošlo, a to nielen z hľadiska obligačných účinkov, ale aj účinkov vecnoprávných. Vzhľadom na tieto skutočnosti a dôkazy podľa odvolateľky je zřejmé, že neexistuje dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia, a trvá preto na podanom odvolaní.

9. V ďalších podaniach obe strany trvajú na svojom a rozvíjajú polemiku o (ne)platnosti dohôd o odstúpení od sporných kúpnych zmlúv a o právnych účinkoch tohto právneho inštitútu vzhľadom na nariadené, aj keď ešte neprávoplatné neodkladné opatrenie.

10. Žalobca žalobou zo 16.6.2021 inicioval na súde konanie vo veci samej, o nahradenie prejavu vôle žalovanej.

11. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací po kladnom posúdení včasnosti a prípustnosti odvolania podaného stranou, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania a tiež viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez nariadenia pojednávania prejednal odvolanie žalovanej, preskúmal predchádzajúce konanie spolu s napadnutým uznesením súdu prvej inštancie v znení opravného uznesenia (§34 a 355 a nasl. CSP o odvolaní) a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky ani na potvrdenie, ani na zrušenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, preto ho zmenil (§388 CSP).

12. Neodkladné opatrenie slúži k bezodkladnému zabezpečeniu ochrany porušených alebo ohrozených práv strany sporu a je namieste ho použiť tam, kde sa vyžaduje okamžitý zásah súdu. Ten, kto navrhuje nariadiť neodkladné opatrenie, obe podmienky pre jeho nariadenie - 1. skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu (existencia nároku) a 2. ohrozenie exekúcie alebo iný taký stav vzťahu sporových strán, ktorý neznesie odklad, a preto je ho potrebné bezodkladne upraviť navrhovaným neodkladným opatrením - kumulatívne musí aspoň osvedčiť (nie nevyhnutne preukázať). Je pritom povinnosťou súdu dôsledne skúmať splnenie týchto podmienok, a to tak jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje len podľa obsahu návrhu a k nemu pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich. Procesnú zodpovednosť za to, či tvrdené skutočnosti sú aspoň osvedčené, t. j. či sa javia aspoň pravdepodobnými, nesie navrhovateľ neodkladného opatrenia.

13. V danom prípade žalobca tvrdil a súd prvej inštancie bezpochyby správne uzavrel, že žalobca osvedčil, že v dôsledku konania žalovanej pri uzatváraní jednotlivých kúpnych zmlúv o prevode sporných spoluvlastníckych podielov na predmetných nehnuteľnostiach bolo porušené zákonné predkupné právo žalobcu ako podielového spoluvlastníka ustanovené v §140 o. z., pretože prevádzané podiely pred prevodom neboli ponúknuté na predaj jemu ako podielovému spoluvlastníkovi. Táto skutočnosť medzi stranami nakoniec nebola ani sporná, pretože samotná žalovaná uznala zákonné nároky žalobcu ako opomenutého podielového spoluvlastníka. Vzhľadom na to, že v posudzovanom prípade vo veci samej ide o nahradenie prejavu vôle žalovanej, obava ohrozenia exekúcie neprichádza do úvahy. Neodkladné opatrenie žalobca môže preto úspešne navrhovať a súd ho môže nariadiť jedine z dôvodu aspoň osvedčenej potreby bezodkladnej úpravy pomerov sporových strán (§324 a nasl. CSP). V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia popri náležitostiach žaloby podľa §132 CSP, v danom prípade žalobca ako jeho navrhovateľ okrem skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, musí preto opísať aj rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov, zrejme uviesť, akého neodkladného opatrenia sa domáha a k návrhu pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva. Ak súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia neodmietne, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa §325 ods. 1 (body 1 a 2 zhora), inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. V zmysle §329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je pritom rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

14. Zhora uvedené v konkrétnostiach tu posudzovanej veci znamená, že pokiaľ žalobca sa chce s úspechom domôcť, aby navrhovaným neodkladným opatrením žalovanej bolo uložené zdržať sa nakladania so spoluvlastníckym podielom v rozsahu 10/18 nadobudnutému kúpnyimi zmluvami od predchádzajúcich podielových spoluvlastníkov, je na ňom, aby okrem osvedčenia svojho práva (nároku), aspoň osvedčil pravdepodobnosť toho, že dochádza alebo má dôjsť k takému nakladaniu so spornými podielmi, z akého on má obavy, resp. pochybnosti, aby k nim nedošlo a že obávané nakladanie predstavuje preňho reálne nebezpečenstvo, ktoré bezprostredne ohrozuje jeho práva (podmienka 2 zhora). V danom prípade žalobca má preto tvrdiť a svoje tvrdenie podoprieť takými dôkazmi, na základe ktorých by bolo možné usúdiť, že jeho nárok na nariadenie neodkladného opatrenia je aspoň pravdepodobný. To znamená, že v danej veci už z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí byť pravdepodobné (osvedčenie), že žalovaná koná alebo sa chystá konať takým pre žalobcu obávaným spôsobom, ktorým bude zmarená realizácia jeho predkupného práva k sporným podielom na predmetných nehnuteľnostiach, tak ako sa toho domáha návrhom v zmysle §324 a nasl. CSP. Ak by sme totiž pripustili opak, súd by návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musel bez ďalšieho vyhovieť zakaždým, keď to strana navrhne.

15. V posudzovanom prípade žalobca ako navrhovateľ neodkladného opatrenia takéto skutočnosti netvrdil, ani nedokazoval. Opodstatnenosť svojej obavy z takého konania žalovanej, ktorým by táto marila realizovanie jeho predkupného práva odvodzuje jedine zo skutočnosti, že v minulosti došlo k samotnému porušeniu jeho predkupného práva. To však samo osebe zakladá (osvedčuje) len samotný nárok žalobcu, pretože vychádzajúc z vyjadrenia žalovanej k porušeniu predkupného žalobcu skutočne došlo, nezakladá však aj dôvodnú obavu z ďalšieho ohrozenia jeho práva, pred ktorým navrhované neodkladné opatrenie má poskytnúť súdnu ochranu ohrozeným právam žalobcu. Zo žalobcom tvrdených skutočností pred nariadením neodkladného opatrenia, ktoré jedine sú pre súd právne relevantné, preto nie je možné ani len predpokladať obavu, že žalovaná koná alebo sa chystá konať spôsobom, ktorým by zmarila realizáciu zákonného predkupného práva žalobcu ako pri prevode podielového spoluvlastníctva opomenutého spoluvlastníka. Dokonca z vyjadrenia žalovanej k odvolaniu jasne vysvitá, že ani on sám nevie, či žalovaná so spornými podielmi mieni ďalej nakladať alebo nie, keď argumentuje, že prinajhoršom nariadené neodkladné opatrenie nebude reálnym zásahom do vlastníckych práv žalovanej. Účelom neodkladných opatrení však nie je poskytovanie ochrany len eventuálne narušeným alebo ohrozeným pomerom tzv. „pre istotu“. Žalobca ním tvrdené skutočnosti v rozhodujúcom čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie preto neosvedčil, pričom aplikujúc ustanovenie §329 ods. 2 CSP odvolací súd nemôže prihliadať na skutočnosti, ktoré nastali po nariadení neodkladného opatrenia.

16. Z uvedených dôvodov žalobca musí niesť procesnú zodpovednosť za to, že jeho tvrdeniami, resp. v určitom smere ich absenciou nebola ani len osvedčená potreba, aby pomery sporových strán bezodkladne boli upravené nariadením navrhovaného neodkladného opatrenia, a preto nie sú splnené podmienky na potvrdenie odvolaním napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie. Z dôvodu, že nie sú splnené podmienky ani na jeho zrušenie, odvolací súd ho zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (§388 CSP), čím k náprave nesprávneho rozhodnutia došlo v konaní pred odvolacím súdom.

17. Pretože rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v posudzovanej veci nie je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí (§262 ods. 2 CSP, a contrario), odvolací súd postupom podľa §389 ods. 1 písm. d) CSP zrušil závisiaci výrok o trovách konania. O nároku na náhradu trov aj tohto konania o nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie rozhodne v rámci rozhodnutia, ktorým sa bude končiť konanie vo veci samej (§262 ods. 1 CSP).

18. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

S výnimkou prípadov ustanovených v §429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní dovolateľ musí byť zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).